

тестовий контроль не завжди дає змогу викладачу отримувати всебічну інформацію про причини виникнення цих прогалин, а отже, діагностична функція контролю дещо нівелюється. Крім того, слід пам'ятати, що розробка якісних тестів - це тривалий і трудомісткий процес, який потребує від викладача глибоких і всебічних знань у галузі тестології.

Як підсумок:

- еволюція різноманітних випробувань, які проводилися більше, ніж за дві тисячі років до н.е., з метою забезпечення потреб суспільства в особах, які повинні були обіймати ті чи інші «посади» (послугуючись сучасною термінологією) поступово призвела до виникнення такої наукової галузі, як загальна тестологія;
- основні віхи в історії загальної тестології пов'язані з американською школою тестології, яка нагромадила величезний теоретичний і практичний матеріал, що підлягає ретельному аналізу й творчому переосмисленню з метою уникнення або успішного розв'язання багатьох сучасних проблем, з якими стикаються вітчизняні фахівці;
- незважаючи на очевидні позитиви, необхідно розумно підходити до тестування як засобу контролю, усвідомлювати певну обмеженість тестів і розумно поєднувати їх з іншими видами контролю, традиційними зокрема;
- тестування як складний багатоетапний процес, який полягає у плануванні, укладанні (створенні) тестових завдань, їх апробації, проведенні тестування, обробці та інтерпретації його результатів вимагає від викладача глибоких психолого-педагогічних і спеціальних знань у галузі загальної та спеціальної тестології.

Література

1. Аванесов В.С. Тести в социологическом исследовании. История и современность. Критерии качества тестов: надежность и валидность. Тести в профессиональном отборе / В.С. Аванесов.— М. : Изд-во «Наука», 1982. — 197 с.
2. Балуян С.Р. Культурно-исторический и лингводидактический детерминизм развития языковой текстологии в США : автореф. дис. на соискание учен. степ. док. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранние языки)» / С. Р. Балуян. — Нижний Новгород, 2010. — 48 с.
3. Балихина Т.М. Словарь терминов и понятий текстологии / Т.М. Балихина. — [2-е изд. стереотип.]. — М. : Русский язык. Курсы, 2006. — 160 с.
4. Беляева О.М. Лінгводидактичне тестування в контексті загальної тестології (ретроспективний огляд) / О.М. Беляева // Українська мова і література в школі. — 2012. — № 7 (101). — С. 51—54.
5. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика : [учебн. для вузов] / Л.Ф. Бурлачук. — СПб. : Изд. дом «Питер», 2003. — 351 с.
6. Євтух М.Б. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень / Євтух М.Б., Лузік Е.В., Дибкова Л.М. — К. : КНЕУ, 2010. — 248 с.
7. Кобзар О.Б. Застосування стандартизованих методів поточного і підсумкового контролю теоретичних знань і практичних умінь у форматі Болонського процесу // Кобзар О.Б., Івасюк В.П., Кобзар Н.О. // Нові технології навчання : [наук.-метод. зб.]. — К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти. — 2007. — Вип. 46. — С. 3—10.
8. Коккота В.А. Лингводидактическое тестирование : [научн.-теорет. пособ.] / В.А. Коккота. — М. : Высшая школа, 1989. — 127 с.
9. Кузнецов А.А. Информатика: тестовые задания / А.А. Кузнецов. — [3-е изд.]. — М. : БИНОМ. Лаборатория знаний, 2006. — 232 с.
10. Петренко О.П. Учимає проводить тестирование. СЮЗЗАРУ (ГЛОССАРИЙ) // О.П. Петренко, Н.А. Задорожня // Іноземні мови. — 1995. — № 3 - 4. — С. 103—114.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ САМОПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ІЗ ДИСЦИПЛІН ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОГО ЦИКЛУ

Біланова Л.П., Деміденкова Г.Г.

Медичний коледж ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлені особливості організації позааудиторної самостійної роботи студентів при вивченні дисциплін природничо-наукового циклу з урахуванням сучасних вимог та умов навчання, методи її ефективної організації як невід'ємної складової в системі освітнього середовища.

Ключові слова: самостійна позааудиторна робота, саморозвиток, самоорганізація, самоконтроль, пізнавальна діяльність.

Самостійна робота є одним із найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності під час аудиторних і позааудиторних занять як без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом.

Мета навчання визначає вибір дидактичних прийомів, організаційних методів, форм і засобів навчання.

Дидактична мета позааудиторної самостійної роботи студентів (СРС) охоплює:

- закріплення, поглиблення, розширення і систематизацію знань, отриманих під час занять;
- самостійність у оволодінні новим навчальним матеріалом;
- формування вмінь і навичок самостійної розумової праці;
- оволодіння різними формами взаємоконтролю і самоконтролю;
- розвиток самостійного мислення;
- формування загальнопрофесійних умінь;
- формування впевненості, вольових якостей, здатності до самоорганізації, творчості.

У сучасному освітньому процесі, незважаючи на широкий і багатоплановий характер досліджень, присвячених організації СРС, багато питань цієї складної проблеми залишаються поки що не з'ясованими. Важливість даної проблеми пов'язана з новою роллю СРС, яку вона набуває у зв'язку з переходом на діяльну парадигму освіти.

У зв'язку з цим СРС розглядається як провідна форма організації навчального процесу і водночас виникає проблема її активізації.

У педагогічній науці представлені різні точки зору на проблему організації самостійної роботи. Це пов'язано з неоднозначним трактуванням цього поняття. Одні автори розглядають самостійну роботу як метод навчання [1], інші - як засіб навчання і форму організації пізнавальної діяльності [2; 3]. Деякі науковці вказують на те, що шкільні методи самостійної роботи малопридатні у вишівській системі навчання і тому студентів, починаючи з першого дня їх перебування у виші, необхідно навчати систематично і самостійно працювати в аудиторії, в бібліотеці, щоб вони якнайшвидше оволоділи навичками самостійної навчальної діяльності [4].

Актуальність даної проблеми зумовлює постійний пошук досконаліших та ефективніших форм і методів організації СРС.

У медичному коледжі академії викладачі циклової методичної комісії з питань природничо-наукової підготовки використовують такі форми організації СРС: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань, відведених на самостійне опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до виступу на заняттях; підготовка аналітичного огляду публікацій у фахових та інших виданнях; підготовка й оформлення наочного матеріалу (схем, таблиць, графіків), складання і розв'язання тематичних кросвордів; робота студентів у Іп'єтеї мережі та в читальному залі бібліотеки ВДНЗУ «УМСА»; написання й оформлення рефератів, створення мультимедійних презентацій; залучення студентів до навчально-дослідницької роботи тощо.

Зміст самостійної роботи над конкретною навчальною дисципліною природничо-наукового циклу визначається робочою навчальною програмою і календарно-тематичним планом, де визначаються і конкретизуються види завдань, рекомендованих для самостійного виконання.

Аналізуючи загальну структуру дисципліни, визначаємо, які теми чи фрагменти тем студенти можуть засвоїти самостійно; розробляємо варіанти завдань (тести, ситуаційні задачі); звертаємо увагу на форми організації СРС (колективна робота в парах, малих групах).

Для того, щоб результати позааудиторної СРС були успішними, ми проводимо інструктаж, який зазвичай включає ознайомлення студентів зі змістом і термінами виконання позааудиторного завдання, його особливостями, типовими помилками, критеріями оцінок. Крім усного інструктажу, циклова комісія розробила інструктивно-методичні рекомендації для виконання позааудиторної СРС, в яких звертається увага на послідовність виконання будь-яких дій, використання раціональних способів вирішення, застосування встановленої методики або правил роботи з об'єктом, організацію самоперевірки.

Інструктивно-методичні рекомендації містять такі поради студентам:

- перш ніж розпочати роботу, ознайомтеся з метою завдання, це допоможе здійснити самоконтроль на завершальному етапі;
- хід роботи проводьте «крок за кроком», не переходьте до виконання наступного пункту, доки не пройшли попередній;
- опрацьовуючи літературні джерела, виділяйте головне, зіставляйте різні точки зору на проблему;
- у кінці роботи оцініть ступінь досягнутої вами мети завдання.

У навчальних кімнатах студентам пропонуються рекомендації та інструкції до всіх видів робіт, які виконуються позааудиторно.

У зв'язку зі стрімким розвитком потужного інформаційного простору пропонуємо студентам самостійно працювати з різними Іп'єтеї-ресурсами у запропонованому викладачем напрямі.

Підсумовуючи, вважаємо за доцільне зазначити, що вирішальна роль у організації самостійної роботи студентів належить саме викладачу, який має розпізнати і всебічно розвивати кращі якості студента як майбутнього фахівця високої кваліфікації, навчити його самостійно працювати з науковою інформацією, закласти основи самоорганізації та самовиховання з тим, аби сформувати вміння безперервно підвищувати власну кваліфікацію. Тому спрямованість студентів на інтенсивну самостійну роботу з самого початку навчання у виші неодмінно полегшить у майбутньому процес їх адаптації до професійної діяльності.

Список використаної літератури

1. Белкін Є. Педагогічні основи організації самостійної роботи студентів у ВНЗ: навч. посібник / Белкін; під заг. ред. Є. Л. Белкіна. - О. : Знання, 1989. - 165 с.
2. Буряк В. Керування самостійною роботою студентів / Володимир Буряк // Вища школа. - 2001. - № 4-5. - С. 48-52.
3. Гарунов М. Г. Дидактичні основи організації самостійної роботи студентів на практичних заняттях / М. Г. Гарунов. - М. : МВСОСРСР, 1991.
4. Балл Г. В. Гуманістичні засади педагогічної діяльності: підручник / Г.В. Балл. - К. : Академія. - 1994. - 311 с.